

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 „ 50 „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 27.

Schlauch bibornok a pápa gyémánt-miséjéről.

Sz. Péter utódja, a katolikus egyház feje, XIII. Leó pápa néhány nap mulva gyémánt-miséjét tartja.

Mikor Krisztus földi helytartójává lett, 68 esztendő, gyenge, beteges kinézésű ember volt. Attól féltek, nem sokáig fog élni Péter székén. Isten kegyelmétől megerősítve husz esztendő óta kormányozza rendkívüli bölcseséggel, mély belátással, rendíthetetlen hittel és ritka sikerrel az egyház hajóját. Azt a ritka kegyelmet is megadja immár neki a jóságos gondviselő Isten, hogy betöltse papságának 60-ik évét s bemutassa gyémánt miséjét.

Háromszázmillió katolikus hívő buzgó imája száll e napon az ég felé a Szentatyára drága életéért. «Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját.»

A pápa gyémánt miséjének a váradi egyházmegyében leendő méltó megünneplésére dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök a következőket rendelte el:

Anyaszentegyházunkra, a könyörülő Istennek eme halhatatlan művére, különösen ennek Sz. Péterben letett szikla-alapjára oly viharos századunkban a láthatatlan Fő, Jézus Krisztusnak, ki isteni ígérete szerint velünk van a világ végeze-

téig, szembeszökő oltalma nyilvánul abban, hogy nagy földi helytartókkal ajándékoz meg bennünket és anyaszentegyháza személyes nagysága által is kimagasló látható fejére kiárasztja a zsoltáros próféta által megénekelt áldást »cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum et glorificabo eum. Longitudine dierum replebo eum.« »Betöltöm őt hosszú élettel.« (Ps. 90. 15—16.)

Az idén, Sz. Szilvester pápa ünnepén nemcsak egy szerencsésen befejezett esztendőért adunk hálát az irgalmas Istennek, mert egyszersmind betelik Szentséges Atyánk XIII. Leó pápa áldozó papságának tizenkettedik lustruma. A magyar szokás a legbecselesebb és legkritkább drágakő, a gyémánt nevével jelzi, gyémánt-misének nevezi ezt a jubilaumot, a jó Isten ezen rendkívül ritka nagy ajándékát, miként a félszázados jubilaumot is a legnemesebb és legdrágább fémről, az aranyról nevezi aranymisének.

Midőn ezen az egész katolikus világnak szívet-lelkét megindító ritka jubilaum alkalmából, ez évi Advent III-ik vasárnapján kelt hódoló feliratomban a magam, ft. székeskáptalanom, k. Papságom és szeretett híveim nevében fiui kegyeletei az apostolfejedelmek sirja fölött álló csalhatatlan cathedrához járulva — lettem gyémánt-misé Szentséges Atyánk lábaihoz fiui szeretetünk-, törhetetlen ragaszkodásunk- és tántoríthatatlan hűségünknek, mint a valóban katolikus lelkület jellegzetes vonásainak, jellemerényeinek megnyilatkozását, a többi között ezt irtam a legmélyebb alázattal Neki:

In hac longaeva ac immaculata vita

tua sacerdotali zelosissima Beatissime Pater! filii tui maximum donum non tantum Tibi, sed immortalis Dei miserentis operi collatum considerant; pro quo, ubique, qualate patet orbis, ex intimo corde gratiarum actiones fiunt et orationes sine intermissione pro Leone, per cuius os nunc Petrus loquitur.

Ennélfogva csak szívünk ezen érzelmeinek teszünk eleget, midőn nyilvános hálaadásunk és ünneplésünk egyöntetűsége érdekében rendeljük:

1. Az idei évzáró ajtatosság alkalmával a hívek a jubilaumra figyelmeztetendők s a másnapi ünnep jelentőségére tekintettel az egyházmegyében levő összes templomok és kápolnák összes harangjai az angyali üdvözlésre hívó harangszó után egy negyed óráig huzandók.

2. Másnap, azaz újév napján, midőn aranymiséjéből következtetve, Szentséges Atyánk gyémánt-miséjét tartani fogja, székesegyházunkban s az egyházmegye minden önálló lelkészséggel bíró egyházában a pápáért sub una conclusione veendő collectával tartandó ünnepélyes nagymise ünnepélyes «Te Deum»-mal kezdendő és a nagy mise végén a Ciboriumban kitett legmélt. Oltári Szentség előtt Szentséges Atyánkért három Miatyánk és három Üdvözlőgy mondandó a hívő néppel felváltva.

3. A pápáért a collectát ez napi sz. miséjében minden pap köteles mondani.

4. Ámbár én már a gyémánt-mise alkalmából az ideai gyűjtésből 2000 és a magam részéről 18.000, összesen 20.000 aranyfrancot elküldöttem Péterfillérül Szentséges Atyánknak: mindazonáltal, hogy

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Az első karácsony.

Irtta és a »Katholikus Kör« tegnapelőtti matinéjén felolvasta:

Dr. SZÉKELY ISTVÁN.

Nem tudom, van-e a keresztény világban olyan blazirt és hitetlen ember, aki el tudna zárkózni a karácsonynak szent és édes hangulata elől. A világ zaja elcsendesül, a létért való közdelem megpihen; mintha a téli nap is szebben ragyogna, mintha az ének is szebben szólana. A kicsinyek körébe huzódunk és magunk is gyermekké leszünk; meghatva nézünk a szegényre és érezzük, hogy testvérek vagyunk. Belekondul a nagyharang az éjszakába s úgy tetszik, azt a glóriát és paxot visszahangozza, melyet tizenkilenc század előtt angyali seregek énekeltek Bethlehem pusztájában a pásztortanyán, a szent éjféli csendjében.

Lelkünk visszarepül régmúlt időkbe, az emberi nem bölcsőjéhez. Látjuk az ember bukkását és büntetését: a paradicsomi kigyót és a kerub lángpallósát. Halljuk, amint az Isten átkába vegyül a vigasztalás édes ígéje: A Megváltó ígérete.

Elvonulnak szemünk előtt az ember tragédiájának szomorú felvonásai. Látjuk a testvérgyilkosság áldozatának kiomló vérért, látjuk a vízözönbe és tüzesöbe fojtott gonosz-ságot, látjuk Sinear mezején az eget ostromló emberi

göögöt. A művelt óvilág oltárain találjuk a személyesített bünöket, Egyiptom istenei közt a bikát, scarabeus-bogarat és vereshagymát. Halljuk a Moloch isten tüzgyomrába vetett kisdedek sírását; undorral fordulunk el Mylitta, Vénus és Diana templomaitól, hol Fenicia és Görögország leányai áldozzák fel a női erények legszebbikét. Megszólalnak a guláknak, az emberi hűség e nagy emlékeinek véráztatta kövei, Ramszesz fárao városainak a zsidók könyeivel öntözött romjai, az egyiptomi templomok hierogliphjei Assurbanipal könyvtárainak ékíratos terracotta-lapjai s vérlázító zsarnokságról és rab-szolgaságról beszélnek. Borzadva olvassuk a görög filozófia humanizmusát, mely a szegények, nyomorultak és csenevész kisdedek elpusztítását ajánlja szeretetből és közérdekből. Róma cir-kuszaiból tapsvihar hallatszik; jól mulat a nép, a gladiátorok és keresztények vére most festi pirosra a küzdőtér homokját. Azután látunk sz. Pálokat és Jusztinokat, Ceciliákat és Agneseket, akik az egy igaz Istenről, testvériségről, a gyengék jogairól, lemondásról, tisztaságról, szeretetről beszélnek, akiket a klasszikus világ bolondoknak és az emberi nem ellenségeinek nyilvánít sőt börtönbe és verpadra hurcol.

Ennek a világnak megváltására és átalakítására született Jézus.

Történt pedig Jézus születése az evangéliumok és egyéb történelmi adatok szerint Augustus római császár második népszámlálásának idején Quirinius első szyriai helytartó-

sága alatt, Nagy Heródes király napjaiban, R. é. u. 748 és 753 közt, nagyon valószínűleg 749. évben. Régen a kelet némely egyházaiban 6-án ünnepezték Jézus születése napját; de a nyugati egyháznak az apostoli korig nyúló hagyományja és a legrégebb történelmi adatok a mellett szólnak, hogy Jézus december 25-én született. A ker. időszámítás, mely csak Kr. u. a VI. században jött szokásba, R. é. 754. évét veszi Kr. u. első évnék, tehát nagyon valószínű, hogy négy évvel késik; most a valóságban nem 1897. hanem 1901. születésnapját ünnepeljük Krisztus urunknak.

Harmadszor volt bezárva Janus temploma, harmadszor esett meg a római történet folyamában, hogy a birodalom teljes békét élvezett. Mintha csak a békesség fejedelmének születésére készült volna a föld kerekége. A világ ura felhasználta e békét, hogy számot vessen birtokával és hatalmával. A római császárok kétféle célból szoktak népszámlálást rendezni: katonaszerzés és adókiivetés céljából. Zsidóországban az adókiivetés meg a vele járó hűség-esskü volt a cél; a zsidók katonai erényeit a rómaiak nem vették igénybe. A zsidó királyság nem akadályozta őket sem az összeírásban, sem az adószedésben; Heródes szolgálatai fejében kapta a trónt anyai joggal, amennyit a birodalom érdeke és a császárkegye engedélyezett. Abban mégis engedtek a rómaiak, hogy az összeírást nem római szokás szerint a szülőhelyen vagy lakóhelyen, hanem zsidó szokás szerint a családok anyavárosában fogantatosi-

hagyományos kegyeletes szokásainknak eleget tehesünk, hogy minél többen róhassák le gyermeki szeretetük adóját gyémánt-misés Szentséges Atyánk iránt, kinek öreg vállait szorongatott helyzete dacára az egész katolikus világról való sok költséget igénylő gondoskodásnak terhe nyomja, rendeljük, hogy az *ünnepeles hálaadó istentisztelet alkalmával Péter-fillérgyűjtés is történjék*, mely a rendes uton, az első évnegyedi gyűjtésekkel együtt terjesztendő be.

Nagyvárad, 1897 Karácsonykor.

Lőrincz,

bibornok, püspök.

Politikai helyzet. A pártklubok még vasárnap este sem teltek meg; csak a függetlenségi párt muzeum-köruti helyiségében gyűlnek össze nagyobb számmal a képviselők s haragos nagy indulattal tárgyalták a nemzeti tornacsarnokban történeteket. Mindenki azt a meggyőződést hangoztatta, hogy a szociálistákat kormány-utasítás következtében bocsátották be a gyűlésre, azzal a kiadott s talán megfizetett szereppel, hogy a gyűlésen oly botrányt csináljanak, a mely okot szolgáltat a rendőrségnek a beavatkozásra. Ezt az eljárást igen élesen ítélték meg és számosan súlyos parlamenti megtorlást követeltek; voltak azonban olyanok is, akik rámutattak arra, hogy heves parlamenti akcióval éppen a kormány malmára hajtának a vizet, mert ezt meg arra használná fel a kormányelnök, hogy a veszélyeztetett parlamentáris megmentésének jelszava alatt az országgyűlést királyi szóval elnapolja. Taktikai szempontból tehát tanácsosnak tartanak, hogy a párt megkezdett akcióját a legnagyobb csöndben folytassa. Döntésre e taktikai ügyben nem került sor; de úgy látszik, a holnap esti ülésen kitör a vihar. Az ülés iránt akkora az érdeklődés, hogy már tegnap minden karzati-jegy elfogyott. Ugy hallottuk, az ülés elején sürgős interpellációt is jelentenek be. Megemlítjük még, hogy a világitásnak ez egy estére való bevezetése 400 frtba került.

A katonák és a magyar helynevek. A kormány, mint értesülünk, javaslatba fogja hozni a képviselőház legközelebbi ülésének egyikén azoknak a módosításoknak a napi-rendre tűzését, a melyeket a főrendiház tett a községi és egyéb helynevekről rendelkező törvényjavaslaton. Arra az előrelátható esetre, ha a Ház változatlanul magáévá teszi a főrendi módosításokat, újabb izenétváltás nélkül szentesítés alá lesz terjeszthető a törvényjavaslat, mely ellen a nemzetiségi tuzók hetek óta oly erős agitációt folytatnak. A kormánynak, ugy halljuk már előzőleg is sok nehézséggel kellett megküzdenie, a míg alkotmányos tárgyalás alá terjeszthette a törvényjavaslatot. Hetekig feküdt a javaslat a kabinet irodában. Kifogásuk volt ellene nevezetesen a felső katonai köröknek, különösen azért, mert a tábori és egyéb katonai térképeken igen sok a német helynév, ezekből a térképekből tehát a javaslat törvényerőre emelkedése esetére a hivatalos magyar elnevezésekkel új kiadásokat kell rendezni. Belátták azonban elvégre az említett körök is, hogy éppen katonai szempontból mily nagy jelentősége, p. mozgósítás esetében annak, hogy a hivatalos magyar nevek legyenek feltüntetve a csapatok használatára szolgáló térképeken is s a kormány megkapta törvényjavaslatának benyújtásához a legfelsőbb jóváhagyást.

A konzervatív irány terjedése a németországi választó kerületekben, legalább az u. n. polgári szavazók körében, el nem tagadható. A szavazatokról készített táblázatok, melyekre ott igen nagy súlyt helyeznek, ezt mutatják. Ezek szerint volt

	1871-ben	1893-ban
Konzervatívpartí szavazó.	5497 ezer	10489 ezer
Centrumpartí szavazó.	7248 ezer	14685 ezer

Legrohamosabb az antiszemita szaporodása. Ezek szavazatainak száma 1887-ben csak 116 ezer volt, hat évre rá 1893-ban 2978 ezer, tehát majdnem harminczszorosa az előbbinek.

A választók száma 1871-ben 79758 volt, 1893-ban 106283 ezer. A szavazók száma

évről évre emelkedik s a legutolsó alkalommal 7.6748 ezret tett ki.

Minálunk 30 év alatt nem akadt belügyminiszter, aki belátta volna, hogy nem csupán a választásra jogosultak száma fontos, hanem a nemzeti érdek szempontjából az is nagy súlytal bir, a választóknak mily %-a jelenik meg az urnáknál és miként emelkednek vagy hanyatlanak az egyes frakciókra adott szavazatok. Pedig ezek a számok parlamenti életünk fejlődése, illetőleg hanyatlásának megítélésére nézve föltétlenül szükségesek. A cigányok statisztikája helyett kétségkívül gyümölcsözőbb vállalkozás volna komolyan foglalkozni ilyenekkel.

Ünneprontók.

Vissza-vissza cseng fülünkben a karácsonyi ének egy-egy akkordja, a béke és áldás énekének hangja. És el gondolkozunk rajta, hogy is volna csak, ha beteljesülne ismét az ének szava, »Menyből az angyal le jött hozzátok?«

A béke, a szeretet angyala ha lejönne, ki értené szavát: békeesség az embernek?

Hol találna helyet, hol meg állva, meg áldhatná a »jó indulatu« embert?

A karácsony, a béke ünnepe sem a családok ünnepe már, hanem ezt az egyet is el akarják venni az Istentől, a családtól és oda dobni a többi 364 mellé, a gyűlölködés lábai elé.

Népgyűlések botrányai töltik ki a karácsony szent napját, maga a népgyűlés tartása is botrány.

Az emberek ott tudják hagyni a karácsonyfára mosolygó gyermekeiket, ott a családi szentélynek ezen napon legmelegebb, legszentebb tűzhelyét és elmennek a gyűlölködés színhelyére, hol habzó szájjal ordítanak egymásra gyalázkodó szavakat a szabadság, egyenlőség és testvériség nevében.

Szabadság!

A kormány czinikusán kijeleenti, hogy végzetes volna ránk nézve elveszteni Ausztria atyáskodását, s a miért atyáink harcoltak, megölné bennünket az önállóság. És egyszerűen követeli, hogy e nézetét szankcionálja a parlament, az alkotmány

tották, ami különben a zsidóknál azért is tanácsos volt, mert Mózes törvénye értelmében a föld családok szerint volt elosztva és minden ötvenedik évben vagyis a jubileum évében eredeti gazdájára visszaszállott.

Megindult tehát Zsidóország apraja-nagyja. Mária és József Dávid nemzetségéből származtak, tehát ők is utra keltek családjuk ősi fészke, Bethlehem felé. **Elődeik** talán a machabeusi korszak háborus idejében kerültek a nyugalmasabb Galiléába, Nazaret városába. **Apáik** házikója és földje Bethlehemből idegen kézre került, de megmaradt hozzá a joguk; s mivel éppen jubileumi év volt, egyuttal mindjárt birtokukba is vehették az ősi telket. **Mária** örökös leány volt, fitestvér nélkül; tehát a családi vagyonkához való jogigényét a telekkönyvezés alkalmával neki is be kellett jelenteni. Ezért tette meg ő is télviz idején a 130—140 kilométer utat Nazarettól Bethlehemig, mely ha számaron ment is, eltartott négy napig.

Nazaretből **az országot** Jezreel síkságán és Samarián keresztül vezetett Bethlehem felé. Ez volt a Szyriából Egyiptom felé húzódó karavánok útja, de egyuttal a zsidók legjelentékenyebb közlekedési vonala. **Egymásután vonultak el** rajta a gazdag kereskedők tevéi, megtrákva drága szőnyegekkel, elefántcsonttal, illatszerekkel és kelet egyéb drágaságaival; szerényen tértek ki előlük a szegény gyalogos vándorok, kik után legfeljebb a jámbor számár hurcolta az élelmiszereket és egyéb uti készletet, időnkint pedig felvette hátára a társaság farradt asszonyait és gyermekeit. Egy-egy palma vagy sycomorus árnyában, források és cisternák

mellett megpihent a társaság; távol vidékek lakói találkoztak és meséltek egymásnak hazájukról, isteneikről, őseik történetéről. Nyáron az utasok szabad ég alatt töltötték az éjszakát; télen behuzódtak a városok melletti szállóhelyekre, a karavánserailokba. Így haladtak Mária és József is Bethlehem felé, alkalmasint más földjeik társaságában.

Bethlehem Jeruzsálemtől délre két óra járásnyira fekszik, Juda hegyvidékének szélén, meredek lejtőktől környezett hegytetőn, 770 méternyre a tenger színe felett. A város alatt elterülő völgyek oldalában szőlők, olajfa és fügefá ligetek díszlenek; távolabb a szakadékos hegyoldalokról pásztorfüvöla hallatszik. Délen Juda pusztájának kopár hegyei meredeznek. Kelet felé az ellapult vidéken termékeny szántóföldek nyujtoznak, melyek mögül kikandikál a holt tenger sötétkék vize. A város ma 7000 lakost számlál, de Jézus születése idejében jóval kisebb lehetett.

A népszámlálás idején **Bethlehem már tele volt** idegenekkel, Dávid családjának messze elágazott ivadékaival. Mária és József elkéstek, hiszen oly messziről jöttek. A gazdagoknak csak szorítottak valahogy helyet akár a szálláson, akár magánházakban; de a szegény vándorokat mindenütt szívtelenül elutasították. Pedig már esteledett s míg mások fedél alatt, barátságos tűzhegy mellett pihenték ki az ut fáradalmait, addig ők dideregve és eltörődve bolyongtak a város utczáin. Szomorúan, de nem magyolódva hagyták el a várost, hogy valami zajorban kopogtassanak. **Sziklabarlang** elé értek, amilyen Bethlehem környékén

nagyon sok van, hol a vidék pásztorai téli éjszakákon barmaikkal meghuzódnak. Az éj leszállt, elfedte az ismeretlen utat; Mária erőt vett a fáradság, hiszen alig volt 14—15 éves.

Nem volt más hátra, betértek a barlangba, hogy nyugalomra hajtsák fejüket. A barmok párja legalább bemelegítette a szegény helyiséget s az elkényszeredett vándorok legalább védelmet találtak a hűvös szél és havas- eső ellen.

E nyomoruságcs tanyán lépett be a világba az, kinek trónja az ég és a föld lábai zsámolya; itt született az emberi nem megváltója. **A szüz anya** azonban nagyon szegényes fogadtatást készhettett kisedének. Maga dajkálta és polýázta; gyermekruhák nem voltak, tehát saját ruháiba göngyöltte, rongyokba burkolta, ugy védelmezte a hűvös levegő ellen; azután pedig lefektette bölcső helyett a jászolba.

Ilyen szegény szenvedő kiseded alakjában jelent meg közöttünk az üdvözítő.

Szülehetett volna Róma márványpalotáiban vagy a jeruzsálemi udvar bitorában; de ő a jászolt választotta bölcsőjének és az egyszerű pásztorokat társainak. **Megakarta tisztelni**, megakarta szentelni a szegénységet, felakarta magasztalni az alázatos ártatlanságot. **Társává lett** a szegénynek, barátjává a föld nyomorultjainak, testvérévé a legkisebbeknek. Azóta a szegénység nem szégyen és nem bűn többé, mint az óvilágban volt, hanem az Isten országának kiváltságos kasztja és biztosabb út az ég felé; a szegény jogot nyert a gazdagnak nem megvetéssel nyujtott alamizsnájához,

symboluma, mert ha nem teszi, egyszerűen elcsapja magától és kormányoz rendeletekkel.

A szabadelvű párt kormánya tesz így. Talán hagynák ki a jelszavak közül a szabadságot?

Hisz az életből úgy is kiesett.

Egyenlőség!

Az ország minden zege-zugából össze jött pár ezer munkás, kik egy pár, pénzért mindég kész szolgálata diplomás ur vezetése alatt gyűlést tartanak, hol teli torokkal hangoztatják a szociáldemokrácia jelszavait és elhatározzák újra, hogy abszurd követeléseiket a csendőrszorongásokon keresztül is érvényesíteni fogják. Mert nekik fő becses énjük, nekik csak az fájt, amit ők éreznek, a gazdák baja fájt az a gazdák.

Igy néz ki az egyenlőség. Ugyan nem restellik hangoztatni intra muros et extra?

S a testvériség?

Ki ne mosolyogna, vagy szánakoznék e szónál?!

A függetlenségi párt népgyűlést rendez karácsony másodnapján, hogy ilyen formában tiltakozzék a kormány hanyag és csökönys eljárásával szemben és demonstráljanak az alkotmányvétség várható merénylete ellen.

A gyűlésre csak meghívóval lehetett bemenni, de a rendőrség mosolyogva nyit ajtót a szociáldemokraták előtt, kik botrányokat csinálnak és rut veszekedés között fel kell osztani a gyűlést, minek hírére kezét dörzsöli a kormány.

Olyanforma testvériség ez, mint mikor Jákób 11 fia össze fogott, hogy kutba lökjék a — 12-iket, a kis Józsefet.

Szép testvériség az ilyen.

Kár azért, nagy kár karácsonyra népgyűlésezni és mélyebbre vésni a gyűlöletet az emberek szívében. Vigyék inkább a karácsonyfához, a templomba a gyűlölködőket, hol nincs ur, vagy szolga, csak egyenlően gyarló emberek, hol nem kell protekciót hajhászni, hol mellékes a születés vagy a ruha, s a badon járulhat mindenki áldó Istenéhez, s hol egy közös érzelműl áthatva, a megtestesülés titka imádatával megértették végre az embe-

hanem feleslegéhez és szeretetéhez. Világba lépett az igazi egyenlőség és testvériség eszméje, a keresztény szeretet, mely jobban megoldja a szociális kérdést minden törvénynél és erőszaknál.

Ezalatt Bethlehem éjjeli álmát aludta s nem sejtette, hogy falain kívül született az, aki nagyobb dicsőséget hozott rája Dávid királynál. Messze a városkától, ahol egykor Ruth a kalászokat szedegette, pásztorok virasztottak nyájuk felett. És ime, az Ur angyala megállta mellettük és az Isten fényessége körülragyogá őket és megfélemlének nagy félelemmel. És mondá nekik az angyal: ne féljete, mert ime nagy örömet hirdetek néktek, mely leszen minden népnek; mert ma született nektek az Údvözítő, ki az Ur Krisztus Dávid városában. És ez lesz nektek a jel: találtok egy kisdedet pólákba takarva és jászolba fektetve. És azonnal mennyei sereg sokasága jöve az angyalhoz dicsérvén és mondván: Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakaratu embereknek. Karácsony estéjén ma is összegyűltek Bethlehem pásztorai a szent barlangnál épült templomban; megújítják őseik hódolatát, s újra elzengik azok bölcső dalát a kisdéd Jézusnak.

Megjegyzendő, hogy a *kánoni evangéliumok sem barlangról, sem istállóról* nem beszélnek, csak jászolról; de ahol jászol volt a bölcső, ott istálló volt a hajlék. Az apokrif evangéliumok szerint Jézus barlangban született, az ő keresztény irodalom és hagyomány szerint istállóban; de ez Bethlehem környékén egyre megy. Az apokrif iratok szerint *őkör* és

rek, hogy nem ellenségek, de testvérek vagyunk Krisztusban.

P—y.

A Katholikus Kör matinéja.

Örömmel referálhatunk a Katholikus Kör vasárnapi matinéjáról. A mily nagyszabásúnak indult, szintoly kitűnően sikerült is.

Az a nagyszámu és előkelő vendégsereg, a mely az immár tágas helyiséget zsufolásig megtöltötte, mindvégig feszült figyelemmel és látható meglepetéssel hallgatta végig az egész műsort, s minden egyes számot zajosan megtapsolt.

Nagy vállalkozás volt a Köről, mikor ily mérvben megnagyobbította a nagytermet; de annál örvedetesebb az a várakozáson felül nagyfoku érdeklődés, a melyet ezuttal ismét elérült városunk színejeva.

Nincs kétségünk az iránt, hogy — a mit már a mult alkalommal is úgy hangsúlyoztunk — a Katholikus Kör matinéira nagy jövő vár, s megvalósul hova-tovább az az óhaja a Körnek, hogy központja, s első rendű mozgótorja legyen a váradi társas összejöveteleknek, s betöltse így azt a fontos missiót, a mely reá, mint Nagyvárad legelső társaskörére vár.

Nagy ünnepet ült meg a Kör ezzel a matinéval és illő módon is ülte meg az ünnepet.

S mikor a város legelőkelőbb eleme előtt próbálkozik egy ily fiatal egyesület, — bizony nagyon, de nagyon meglehet vállalkozása eredményével elégedve.

Az is bizonyos, hogy szerencsés volt a műsor összeállítása is.

Négy számot hallottunk. Es ez különböző négy száma a műsornak oly tökéletes harmóniába áll egymással, oly kerekké válnak együtt s oly összévágók egészükben, hogy semmi sem hiányzott, de nem is kellett több ahhoz, hogy a matiné jellege a benső, ünneplő öröm, kerekdedebb kifejezésre jusson.

Pedig ez nagy szó ám.

Ott lebegett az áhitatos, magasztos, a fenkölt hangulat a pasztoralékban; az elsőben, a mely *Stark* egyik legjobb kompozíciója, ódon zamatos tiszta és mélységes a másodikban, — a mű-

számár is volt a barlangban, azért szokták a jászol mellé festeni e jámbor állatokat. Nem szabad azonban a szent családot *koldusnak* képzelni: e felfogás csak szónoki tulzából keletkezett. Az evangélium Józsefet egy írja le, mint szegény, de nem koldus mesterembert. A szent család nem szegénységből szorult istállóba, hanem véletlenül, vagy jobban mondva a véletlenben nyilvánuló isteni gondviselés intézkedése folytán.

Amint Betlehemben a tolongás kissé szűnni kezdett, a szent család *beköltözött a városba*, sőt talán hozzájutott az ősi hajlékhoz és ott meg is telepedett. Ez idő tájban egyszerre csak *csodálatos égi tűnemény jelent meg napkeleten*. Nem lehet eldönteni valódi csillag volt-e vagy meteor vagy csillagconjunctió; elég az hozzá, hogy magára vonta napkelet bölcséinek a magusoknak figyelmét.

A csillagtól s talán valami belső sugallattól is ösztönözve utra keltek és dusan megrakott tevéikkel Jeruzsálem kapuinál állapodtak meg, kérdezték, hol vagyoni aki született a zsidók királya? Mert láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk imádni őtet. *A magusok tudósok*, kivált csillagvizsgálók és jóvendőmondók, akik keleten nagy tiszteletben részesültek. *Perzsiában* a magusok a király tanácsadói voltak, *Babylonban* a rab-mag, a magusok főnöke olyanforma udvari és állami méltóság volt, mint nálunk a nádor. Néha a magusok a király helytartói, hűbéres fejedelmek sőt önálló seik-ek lehettek. Hyeneknek tartják az evangéliumi magusokat már Tertullian, sz. Cziprián s az egyház hagyományja. Egyszerű csillagvizsgálók nem is le-

hetek, mert akkor bizonyosan leütötte volna Heródes a fejüket, mikor a zsidók új királyát emlegették. Ellenkezőleg Heródes előtt tekintélyvel lépnek fel és maga Heródes is bizonyos tisztelettel tárgyalt velük. Érthető ez a figyelem, ha tudjuk, hogy Heródest a szomszéd szyr és arab népek több ízben fegyverrel tanították meg joguk tiszteletben tartására.

A magusok tudakozódásából Heródes rögtön megértette, hogy itt a Messiasról van szó, kít e korban a zsidó nép nagy része világhódító királynak képzelte. Miután az irástudók megállapították, hogy Micheás próféta jóvendőlése szerint a Messiasnak Betlehembben kell születni, a ravasz vén zsarnok cselhez folyamodott. Maga biztatta a magusokat, hogy keressék meg az új királyt s azután adjanak hírt neki, hogy elmenvén ő is imádhassa. A magusok meg is találták a kisdedet, bemutatták neki a nemzetek hódolatát és keleti szokás szerint megajándékozták. De az isteni gondviselés kijátszotta Heródes tervét: angyal által figyelmeztette a magusokat, kik Herodes elkerülésével valószínűleg a Holt-tenger déli partjain tértek vissza hazájokba.

Ezalatt Heródes izgatottan várakozott reájuk Mint affele vitorló mindentől megrémült ami trónját csak legtávolabbról is fenyegetni látszott. Atyja a ravasz idumeai Antipater és ő maga jellemtelen szolgálatokkal és hittelgessel eszközölték ki, hogy a rómaiak II. Hyrkant a Hasmonaeus dynastiából származó törvényes zsidó királyt letették; mire sok csel-szövény és vérontás után az idegen Heródes jutott Zsidóország trónjára, mint a rómaiak

szor utolsó számában — a melyet nagyon szerencsés órában alkotott *Beleznay*, a tiszta, harmonikus zene leghivatottabb mestere. Brillians szám mind a kettő és örök becsű, mert a hangulat, ez a ritka zenei unikum van ott-hon mindkettőben.

Nagyon illusztris — és épp oly zeneértő — egyéniség mondott elismerő kritikát erről a két énekszámról; *Schlauch* Lőrincz, dr. bibornok püspökünk, a kinek óhajára megismélték a pastorele-t.

Szekely István dr. felolvasása volt a műsor második száma. Az épp oly tanulmányra, mint szépirói vénára valló nagy essay-t mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a közönség és zajos tapsokkal jutalmazta a kiváló talentumu író és előkelő felolvasót. A felolvasást különben egész terjedelmében mai számunk tárczája-képpen adjuk.

A műsor harmadik, alighanem legszebb, száma volt a »Karácsony éjjele« című költemény. *Rosty* Kálmán e remek dolgát *Zicher* Paula k. a. szavallta. Mondhatnám helyesebben hogy nem szavallta, hanem előadta, — oly közvetlen találó és bájos előadással, hogy nem volt a gyönyörű költeménynek egyetlenegy részlete sem, a mi kifejezésre ne jutott volna a benső és keresetlenül szép előadásban. Nehéz, nagyon nehéz az ilyen mélységes és mégis oly igénytelennek látszó költeményt ily igazul, őszintén előadni. Mert művészi kép a költői mű és művészi kerete a hü előadás. Az írott dolog csak keveseknél hat közvetlenül, mert hiszen nincs meg mindenikben az a fogékony lélek, a melyik az első impressziót rögtön magáévá tudja tenni és maradandó hatásává a gyorsan váltakozó, egyforma szürke betűket, a gondolatok ezer ránczu köntösét.

De mindig megtalálja a költő minden gondolata és érzése a mindenki szívéhez vezető utat a jó előadásban. Jó volt az előadás; odatalált a költemény minden poeziséhez — és sok poezis volt e költeményben — és ugyanannyi báj és kedvesség az előadásban. És hogy megtalálta az előadás a benső, közvetlen hatást, arra legjobban felelt a felzúgó tapsvihar. A rendezőség pedig gyönyörű cso-

korral köszönte meg a művészi szavaltát, a bájos, fiatal műkedvelőnek.

Virág különben sok volt. Minden hölgy szereplő melleskötöt kapott s mikor ezt megemlítjük, nem hallgathatjuk el a névsorát sem ennek a gyönyörű virágos kertnek: Szoprán-énekesnők: Kovács Dénesné, Eleméry Klárka, Novák nővérek, Kotsauschek Julia és Bohacssek Vilma urhölgyek. Alt-énekesnők: Csobánczy Margit, Szücs Bella, Bihary Margit, Zettner Irén, Jánossy Mariska, Goszler Irma és Zicher Paula urhölgyek; a férfi énekesek pedig fehér szegfűt, zöldséggel árnyaltan.

Igazán sajnálatos, hogy a műsor egyik sokat ígérő száma: az Ima-ária, az előadó köbeejtött indispozíciója miatt lemaradt a műsorról.

A fényesen sikerült matinén nagy számú jelen voltak közül csak nagy részét, — de nem mindenkit — sikerült följegyeznünk.

Notabilitások:

Dr. Schlauch Lőrincz, bibornok püspök; dr. Bulyovszky József polgármester; Palotay és Dencs János kanonokok; Dús László városi főgyógyász; dr. Vučkics Gyula, Bőszörményi Géza stb. stb.

Asszonyok: dr. Bulyovszky Józsefné, dr. Persz Adolfné, Eleméry Ferenczné, Géczy Imréné, dr. Molnár Imréné, Miskolczy Barnabásné, öz. Tóth Józsefné, Rőszörményi Gézné, Guttmann Józsefné, Márkus Jánosné, Száhlender Lajosné, Szücs Károlyné, Tóth Edéné, Makkay Pálné, öz. Személyi Kálmánné, Miskovszky Viktorné, öz. Papp Jánosné, Csobánczy Lajosné, Novák Józsefné, Bohacssek Jánosné, Sziládny Ernőné, Nagy Ignáczné, Bodó Imréné, Reeskyné, Sztarill Ferenczné, Székely Jánosné stb. stb.

Leányok: Persz Aranka, Eleméry Irma és Klárka, Király Ilka, Király Irma, Géczy Irén, Molnár Ilonka, Miskolczy nővérek, Czifra Olga, Jánossy Margit és Karla, Bőszörményi Tilda, Száhlender Margit, Kugler Mariska és Rőzsi, Tóth Karla, Bagi Margit, Bagi Nóra, Kiss Anna, Kiss Gizi, Tóth Elza, Csobánczy Margit, Novák Mariska, Novák Gizi, Bohacssek Vilma, Szántó Jozefa, Vučkics nővérek, Sziládny nővérek, Miskovszky nővérek, Papp Olga, Nagy Ida, Bodó Ilonka, Guttmann nővérek, Szolnok Ilonka, Márkus nővérek, Hantke Ilonka, Szücs nővérek, Tóth Juliska, Papp Ella, Hügel nővérek, Nagy Iza, Reesky Elvira, Hödl nővérek stb. stb.

Előfizetési felhívás.

Negyedik évfolyamát kezdi ma a »Tiszántul«. A nagy közönség megismerte, megszerette és felkarolta a lapot. Nincs szükség azért hosszas programra.

A politikában pártoktól függetlenek vagyunk. Ha azt látjuk, hogy a kormány intézkedése igazán az ország javát akarja előmozdítani, nem habozunk helyeselni és támogatni azt. De ha törvényben gyökerező jogainkat támadja, ha a kath. vallás ellen tör, ha az ország és polgárainak javával ellenkezik: — nem késünk felemelni tiltakozó szavunkat.

Az iparos és gazdaosztály érdekeinek védelme a nemzetközi tőke tulajdonosai ellen, a tisztességes munka és a munkások védelme a hazátlan szociál-demokraczia jogtalan követeléseivel — a mi programmunknak lényeges részét képezik.

Hazafias nemzeti és vallásos szellem minden irányban a mi jelszavunk.

Társadalmi, megyei és városi ügyekben nem klikk, sem magán érdeknek helyet nem adunk.

Költséget és fáradságot nem kímélve azon iparkodunk, amint tettük eddig is, hogy a főváros, a külföld és a vidék eseményeiről idejében, hiven, lelkiismeretesen és részletesen értesítsük olvasóinkat. Országgyűlési és távirati tudósításainkat a vidéknek egyetlen lapja sem mulja felül.

A jó irányu szépirodalomnak előmozdítása gondoskodásunk és áldozatkészségünk kiváló tárgyát képezi.

Meggyőződhetett a közönség, hogy kiadóhivatalunk mily nagy áldozatot hoz, midőn ily magas színvonalon álló lapot ad olvasói kezébe. És azért remélhetőleg méltányolni és támogatni fogja ebbeli törekvését kiadóhivatalunknak és szerkesztőségünknek.

Lapunk előfizetési ára újévtől kezdve 2 frttal magasabb lesz ugyan, de még mindig olcsóbb bármelyiknél.

Az előfizetési árak a következők:

Helyben kiadóhív.-ból átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyed évre 2 forint.	Negyed évre 2 frt 50.

Vidékre:

Egy évre 12 forint. | Negyed évre 3 forint.

A »TISZÁNTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások árgysorozata január hó első felében:

1898. jan. 2. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja Fehér Dező: »Ujságírók és újságolvasók« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 9. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Edelman Menyhért: »Az alkoholizmus orvosi, közegészségügyi és nemzet gazdasági jelentőségéről« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 16. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Szombati István: »Arany Toldija« d. e. 11—12-ig.

* Schlauch bibornok és Winkler ez. püspök a csángóknak. Isten segíts bukovinai csángó községből írják lapunknak; hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök kifogyhatatlan bőkezűsége távol idegenben lakó testvéreinkre is kiterjedt. Ő Eminenciája László István istenségi r. kath. plebánosnak száz forintot küldött egy szegény csángó fiu nevelésének segélyére. Az ottani templom részére pedig Országh Sándor által készített orgona költségeinek pótlására Winkler József vál. püspök, nagyvárad kanonok 50 forintot adományozott. Szegény távollakó véreink buzgó imát bocsátanak a mindenhatóhoz a két áldozatkész főpap drága életéért.

* Uj ez. prépost. Király Ő felsége Mladoniczky Ignác győri székes-egyházi kanonoknak a Szent Miklósról nevezett csukási máskép chuchnisi címzetes prépostságot adományozta.

* Bárány Döry József arcképe. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága még régebben

hűbérese. A világtörténet alig ismer Heródesnél fényűzőbb, kegyetlenebb és trónjára féltékenyebb zsarnokot. A zsidóknak azzal járt kedvében, hogy a jeruzsálemi templomot roppant költséggel, persze a nép adójából, kibővítette, és felékesítette s az óvilág egyik csodájává tette. Hízogó párhívei ezért Nagynak nevezték. A császár kegyét szolgálai hűséggel és azzal biztosította magának, hogy a városokat és épületeket a császár nevére keresztelte. De másrészt nála a vérpád a kormányzás rendes eszközeihez tartozott. A zsidók többször próbáltak tőle szabadulni; de mindig drága áron fizették meg szabadságszeretetőket. Mert Heródes minden lázadó kísérletet embervérbe fojtott s elpusztított mindenkit, a kitől gyanakvó természet trónját féltette. A hasmoneusok összes ivadékait kiirtatta, kivégeztette sógorát, anyósát és elsőszülött fiát Antipatert. Még saját feleségétől Mariamnétól és ettől született két fiától is féltette trónját, mert bennök a Hasmoneusok vére folyt; pedig Mariamnét őszintén szerette. Éveken át valóságos drámai harcot vívott benne az uralomvágy a szerelemmel és az apai szívvel; de az uralomvágy győzött, Marianne feje lehullott s gyermekei követték a vérpadra. Az ilyen családi gyilkosságokhoz a császár engedélye és a császártól kiküldött bíróság ítélete volt szükséges. De a megvesztegetett bírák mindig Heródes kívánsága szerint ítélték. Utoljára már Augusztus császár is megsokalta a dolgot s úgy nyilatkozott, hogy melius est Herodis porcum esse quam filium. Különben legjobban jellemzi Heródest az az őrdögi terv, amit halálos ágyán kigondolt. Tudta, hogy halála napja örömmel lesz népére, el

akarta tehát rontani ezt az örömet. Összehívatta a nemzet színejavát, bezáratta a czirkuszba s meghagyta, hogy mielőtt halálát nyilvánosságra hozzák, a foglyokat egytől egyig mérsárolják le; hadd legyen okuk a zsidóknak az ő halála alkalmával gyászolni. A mint azonban meghalt, örökösök a czirkusz foglyait szabadon bocsátották.

Ez magyarázza meg azt a kegyetlenséget, melyre Heródes vetemedett, mikor látta, hogy a magusokat hiába várja. Bethlehemben és környékén a két esztendő és két esztendő alul levő gyermekeket mind megölette, gyászt borítván a vidékre, melyet oly szépen énekelt meg legnagyobb költőnk Ráchel siralmában. Harmincz-negyven zsidó gyerek megöletése Heródesre nézve csak bagatelle volt. A kegyetlenség azonban célját tévesztette; Isten akarata ellen a gyarló ember tehetetlen, ha koronát visel is. József isteni intelmet kapott, s a gyermekkel és annak anyjával Egyiptomba menekült. Csak Heródes halála után tért onnan vissza a szent család, akkor sem Bethlehembe, hanem Názáretbe, hol Jézus felnövekedett. A bethlehemi csodák lassankint feledésbe mentek s a szegény család elveszett a tömegben. Csak Mária és József meg a közeli rokonság őrizte szívében drága kincs gyanánt Jézus születésének titkát.

Mit csinált a kis Jézus Egyiptomban? az evangéliumok nem szólnak róla. Az apokrif hagyomány naiv legendákkal ékesítette fel az egyiptomi száműzetes történetét. A pusztában az utak megrövidülnek, a távolságok eltűnnek, az oroszlanok és párdúcok társul szegődnek a szent családhoz; frissen fakadt forrás enyhíti

József szomjuságát, a pálmák meghajtják ágaikat és gyümölcseikkel kínálják a fáradt szüzanyát, virágok és balsam teremnek a Jézuska lába nyomában. A bálványok szobrai előttük összeomlanak, jelenlétükre kivált a kis Jézus polyáinak és fürdővizének érintésére a betegek meggyógyulnak. Arról azonban az apokrif írásokon kívül az egyiptomi Koptok hagyománya is tanuskodik, hogy a szent család Heliopolisban megpihent és Memphisben tartózkodott.

Heródes nemsokára a bethlehemi gyermekgyilkosság után hosszúság és kínos betegséggel esett. Josephus Flavius szerint teste elevenen oszlott fel és férgek martaléka lett. Kétségbeesésében megkísértette az öngyilkosságot, de annak végrehajtásában megakadályozták. Szemmel láthatólag utólrta már e földön Isten büntetése.

A kis Jézus sorsa pedig előképe lett a kereszténység sorsának. Amint Krisztus barlangban, úgy a kereszténység a katakombák üregeiben töltötte első gyermekségét. A kereszténységnek is már bölcsőjében megvoltak Heródesei, megvolt a maga egyiptomi futása, megvoltak áldozatai.

Az üldözések benépesítették Egyiptom pusztáit menekülő remetékkel, a czirkuszokat és vérpádokat martyrokkal s a menyországot szentekkel.

De a zsarnok caesárok szerencsétlen véget értek, a katakombák megnyitáltak, a világ eszméi és erkölcsi átalakultak; s a bethlehemi kisdéd jele a kereszt három századnak vérkeresztése után a római légiók zászlaira és a caesárok koronáira került.

elhatározta, hogy b. e. főispánjának: b. *Döry* Józsefnek az arczképét lefesteti a közgyűlési terem számára. A kivitellel a város, a milleniumi kép készítőjét: *Bihari* Sándor festőművészt bizta meg. *Bihari* tegnap Nagyváradon járt s bemutatta dr. *Bulyovszky* József polgármesternek a felvett vázlatokat.

* **Személyi hírek.** *Buzáth* Ferencz országgyűlési képviselő a karácsonyi ünnepek alkalmából Nagyváradon időzött s *Polchy* Mór kir. táblabírónak volt szívesen látott vendége.

* **A Tiszántul ajánlása.** Nagy örömmel szolgál és hisszük, hogy olvasóinknak is hasonló örömet fog okozni az a kedves hír, hogy Erdélynek apostoli lelkű főpásztora, *Majláth* Gusztáv gróf körlevélben ajánlotta papjainak és híveinek lapunkat, a Tiszántult. Hálával és köszönettel fogadjuk a magas helyről jövő elismerést. Eddig is kiváló figyelemmel kísértük a Királyhágón túli eseményeket, Kolozsvárt állandó tudósítót is tartunk, ki minden érdekesebb dolgról gyors és bő tudósítást küld lapunknak, ezután kettőzött figyelemmel fogjuk ezt tenni.

* **A nagyváradai kath. kör választmánya** december hó 29-én, szerdán délután fél 6 órakor rendkívüli ülést tart, egy kiváló fontos ügyben.

* **Karácsonyi ünnepély Mező-Peterden.** A mező-peterdi rom. kath. iskolás gyermekeknekis megvolt az öröme a karácsonyi ünnep alkalmából. Ugyanis e hó 24-én, karácsony előestéjén az iskola termében szép karácsonyfát állítottak fel és a gyermekek közt ruhaneműk osztattak ki. Az ajándékokat a minden szépért és nemesért mindenkor lelkesedő kegyurnő *Elek* Gusztávné adományozta, ki az előbbi évekhez hasonlóan az idén is megemlékezett a gyermekekről. Ugyanez az iskolás gyermekek »Karácsonyi« czimvel egy három felvonásos kis karácsonyi színművet adtak elő, falusi gyermekektől igazán meglepő ügyességgel. A gyermekek közül különösen kitűntek játékkukkal a következők: *Nagy András* (Heródes), *G. Nagy Róza* (Sátán), *G. Nagy Elemér* (hírnök), *Iván József* (Szalom zsidópap), *Szabó Mária* (Éva), *Széles György* (Ádám), *Oláh László* (Gáspár). A darab végeztével *Rézma* Márton plébános mondott szívből jött beszédet a gyermekekhez, őt igaz válaszságra buzdítván, mely után a ruhaneműk és más ajándékok kiosztása következett. A nemes lelkű urnőnek ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az iskola vezetősége.

* **Eljegyzés.** *Fehér* Gyula, *Fehér* János nagyváradai tekintélyes kereskedő fia és kir. tart. hadnagy, karácsony másodnapján tartotta eljegyzését özv. *Julier* Vimosné, a Széchenyi szálloda bérletjének szép és kedves leányával, *Ella* kisasszonnyal.

* **Kinevezések a honvédségnél.** A tegnapi hivatalos hozza meg az új évre szóló katonai kinevezéseket a honvédség köréből. A mi 4-ik honvéd ezredünk állományát érdeklő következő részt közöljük belőle: Tartalékos hadnagyokká a következő volt tartalékos hadapród tiszthelyettesek nevezettek ki: *Kovács* Kálmán, *Weisinger* Gyula, *Otta* Nándor, *Telkes* Ernő és *Segesváry* József. Ugyancsak tartalékos hadnagyokká a következő volt egyévi önkéntesek: *Pesky* János (a budapesti 1. honv. ezred állományából); *Jobszt* Gellért (a budapesti 1. honv. ezred állományából.) **Tartalékos hadapród tiszthelyettesekké** a következő volt egyévi önkéntesek: *Mendelényi* Béla (a budapesti 1. honv. ezred állományából), *Bodor* Ernő (a budapesti 1. honv. ezred állományából), *Papp* Rezső (a budapesti 1. honv. ezred állományából), *Hajdu* Gyula, *Keppich* Miksa (a budapesti 1.

honv. ezred állományából.) *Wlossák* Béla (a budapesti 1. honv. ezred állományából), *Kún* Ignác (a debreczeni 3. honv. ezred állományából), és *Dévald* Dezső.

* **Az állami számvevőség új elnöke.** A hivatalos karácsonyi lap közli, hogy király Ö Felsége dr. *Dárdai* Sándor miniszteri tanácsost a magyar állami számvevőség alelnökévé nevezte ki államtitkári ranggal és jeleggel.

* **Előleptetések a vasutasok között.** A multkor már megemlékeztünk a vasutasok előleptetéséről. A karácsonyi ünnepekre a magasabb rangosztályiaknak is megjött az előleptetés. Ezek közül a következők érdekelnek bennünket: *Sma* *zs* *en* *k* a Ernő felügyelő üzletkezelő a II. rangfokozat 2. osztályába, *K* *o* *b* *s* *i* *n* *Szilárd* és *H* *a* *r* *t* *m* *a* *n* *n* *József* főellenőr, forgalmi főnökök a III. rangfokozat 1. osztályába, *H* *o* *r* *t* *József* főmérnök a III. rangfok 2. osztályába lépett elő, míg *V* *o* *i* *t* *Rezső* osztály mérnök főmérnökké neveztetett ki.

* **Pongrácz Jenő debreczeni főügyész.** A debreczeni kir. főügyészi állást betöltötték és pedig a *Cserna* *Vincze* halála óta a főügyészség ügyeit vezető *Pongrácz* *Jenő* főügyészi helyettes nevezetett ki debreczeni főügyészsé. — Ez a kinevezés bennünket is érdekel, amennyiben a nagyváradai kir. ügyészség ez időszert meg, a debreczeni főügyészség hatáskörébe tartozik.

* **A jövő évi választók névjegyzéke.** Nagyvárad város központi választmánya december hó 29-én délután ülést tart s ez alkalommal végleg megállapítják a jövő évi választók névjegyzékét.

* **A megmérgezett Körözs.** A mező-telegdi kőolajfinomítógyár által a Körözsbe engedett vitriolsalak káros és veszedelmes hatásáról s az általunk közölt hírek valóságáról több oldalról kaptunk értesítést, nyilatkozatot. A Körözs-utczán a Körözs felőli részen lakók mind bizonyítják, hogy egy idő óta megvan fertőzöttség a folyó vize. Fugyi-Vásárhelyen nagyon furcsa állapotot teremtett a vitriolsalak beöntése a Körözsbe. — Az ügy nem fog csak egyszerűen elaludni, mert már a miniszter is beleszólt. Mint budapesti tudósítónk sürgönyzi, a *belügyminiszter távirati rendeletet* küldött Bihar megye alispánjához, hogy az ügyről 48 óra alatt tegyen jelentést. Az alispán szakértő kiküldését kérte a minisztertől. — A központi főszolgabíró rendeletéből *Bige* György tb. főszolgabíró ma, kedden megy ki a helyszínére.

* **A jégről.** A karácsony szent ünnepe elmult. Mindkét napon pompás téli idő volt. A templomok zsufolásig megteltek hívekkel, míg a délutánokat szórakozásra fordították. Különösen vig élet volt a jégen. A Városliget jégtáblája mindenik délután tömve volt előkelő közönséggel; 400—500 korcsolyázó iramlott keresztülkaszul az aczélos, sima jéglapon. Bemutatták a jégvelocipédet is. — A Sport-téren a két délutánon katonazene játszott. 50—60 korcsolyázó mulatott a kellemes zene mellett.

* **Nem korcsmába való.** Az igaz, hamisítatlan szabadság, egyenlőség és testvériség legelső és legszentebb bajnokának, a megváltó Jézus Krisztusnak születésére emlékeztető napnak estéjén érdekes kis incidens játszódott le a *Schüch*-féle vendéglőben. Jól tudja minden keresztény, hogy e magasztos örömmünnepen a régi szokáshoz híven serdülő ifjak izléses kis bethlehemmel járkák be az ünneplő családok békes hajlékait és a kis Jézust dicsőítő szent zsolozsmákat zengenek. A társaság énekét áhítattal hallgatja ilyenkor a család minden tagja és vallási érzelmektől áthatva állják körül a szép bethlehemet. Egy ilyen bethlehemes csapat állított be a *Schüch*-féle vendéglőben, ahol az emberek egyedül a bornak és zenének hódolnak. A vendégek egy része nem tartotta illőnek

a bethlehemeseknek a korcsmába való megjelenését és még el sem kezdték a »Menyből az angyal . . .« kezdetű magasztos éneket, amikor *Bertsey* György köztisztviselőben álló polgártársunk erélyes hangon utasította ki a meg gondolatlanul korcsmába jövő kis csapatot. Dicsérettel emlékezünk meg *Bertsey* Györgyre tettéről, mert magunk is csak helyeselni tudjuk, hogy nem engedte meg: az Isten-ember szíletésének emlékét dicsőítő szent zsolozsmákat a korcsmába elénekelni.

* **Szerencsétlenül járt könyvkötő segéd.** Borzasztó szerencsétlenségről értesít bennünket ungvári tudósítónk: *V. J. László* ungvári könyvkötő segéd a mult napok egyikén egy nagyobb társaságban mulatott. A jókedvű fiatal ember egyszer azt akarta megmutatni, hogy néz ki a halál. Leterítette magát egy fehér lepedővel és lefeküdt a földre és hogy az arca halványnak tűnjön fel, spirituszt gyújtott meg és azt a kezében tartotta. A spiritusz azonban kiömlött és a szerencsétlen ember ruhája meggyuladt. A jelenlevők nem vették ezt észre csakis akkor midőn már az egész ruhája égett. A fiatal ember mikor észre vette, hogy ég, felugrott, de valamiben megbotlott elesett és egy éles kilyncsre esett, amelyik a torkát elmetesztette. A fiatal ember sebe életveszélyes.

* **Megöltek egy tanítót.** Titokzatos gyilkosság történt a nagyszében-fogarasi vasutvonal mentén fekvő *Vestény* községben. Ha hinni lehet a széles körben elterjedt hírek, itt tulajdonképpen politikai természetű gyilkosságról van szó. Fogarasi levelezőnk az esetet így beszéli el:

Popescu *Joan* a vestényi községi iskola igazgató tanítója az elmúlt hét egyik estéjén a vendéglőből egyedül tért haza az iskolaépületben levő lakására. Utközben egy vagy több ismeretlen tettes orvul megtámadta és a fejére mért néhány hatalmas dorongütéssel földre terítette. Volt még annyi ereje, hogy lakására vánszorgott, de midőn az ajtót ki akarta nyitni, a kuclyukat forgácsal bedugva találta. A szomszédos tanítónétól még kést kért, hogy kinyithassa az ajtót, de úgy látszik, ereje elhagyta. Reggel eszméletlen állapotban találták az iskolában, tátongó sebbel a fején. Meghalt még az nap, a nélkül, hogy magához tért volna. Alig volt 28 éves. A tettest még nem kerítették kézre.

A tanítót komoly, szelid, szorgalmas embernek ismerte mindenki. Valószínűnek tartják, hogy a nemzetiségi gyűlölködés áldozata. Az iskolát nagy buzgalommal magyarosította, csak nemrég kapott az EMKE-től 100 frtos jutalomdíjat. Ezt sokan a község lakosai közül nem tudták neki megbocsátani.

* **Megugrott tolvaj.** *Mihók* *Lajos* pokolai földművelő házába az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték. A gazda azonban a zajra csakhamar felébredt és kiment a kamarájába, ahol a tolvaj volt. A tolvaj azonban hamar észre vette a gazdát még ideje korán kerekelt oldott, úgy hogy mire *Mihók* oda ment, már senkit sem talált ott. A tettest eddig nem sikerült elfogni.

* **Öngyilkos gyári munkás.** Csütörtökön éjjel a Kolozsvár felől jövő vonat egyik harmadosztályú kocsiában *Lukács* *János* a biharszilági olaj ipar részvénytársaság egyik munkása öngyilkosságot kísérelt meg, egy forgó pisztolylyal mellbe lötte magát. A lövés oly erős volt, hogy azt az utasok mindannyian meghallották, akiknek a nagyrésze azután segítségére sietett a szerencsétlennek. *Lukács* egyedül utazott abban a szakaszban, ahol megkísérelte az öngyilkosságot és így egészen zavartalanul követhette el tettét. A golyó azonban nem talált és csak kisebb sebesítést okozott. *Lukács*ot Váradon a vonatról letették és az előhívott rendőrök beszállították a közkörházba. *Lukács* néhány nap mulva elhagyhatja a kórházat.

* **Szerencsétlenül járt gazda.** *Kergucz* *Juon* nyüvedü gazda a napokban Váradra akart

jönni. Utközben a lovai megbokrosodtak és a szekeret az ut melletti árokba borították. A szekér a gazdára esett, aki megsebesült ugyan, de semmi komolyabb baja nem lett.

A tisztelt olvasóinkat figyelmeztetjük a »Török A. és Társa« czég hirdetésére azzal a megjegyzéssel, hogy a III. osztályu sorsjegyeket nagyon keresik, miért is a megrendelések minél előbb eszközleendőek.

Kitüntetés. Mauthner Ödön hírneves magkereskedőnket ismét kitüntetés érte. Ugyanis a szerb udvar részére évek óta szállított kitűnő magvaiért karácsonyi ajándékkul szerb királyi udvari szállítónak neveztetett ki.

IRODALOM.

— A Biharvármegyei és Nagyvárad Régorészeti és Történelmi Egylet 1896/97-iki Évkönyve. Szerkesztette dr. Karácsonyi János titkár.

Két évi munkálkodásáról ad számot a történelmi egylet, örvedetes gyarapodást, érdeklődést jelezve ugy erkölcsi, mint anyagi téren. A nagy közönség látogatásai azon tudat ébredését árulják el, hogy magáénak, művelődésükre alapított kincsesárnak kezdi tekinteni a nagy becsű gyűjteményt, csak a középiskolai ifjúságot nem vezetnek tanáraik, hogy a multon okulni, izlését nemesíteni alkalma legyen. A látogatók száma másfél év alatt megközelíti a négyezret.

Részint ajándékozás, részint vétel útján 3097 drbbl szaporodott a régiségár.

Az Évkönyv az egyleti tagok irodalmi munkásságáról is közöl mutatványokat.

Dr. Karácsonyi János *Sólyomkő első urairól, Zsák Adolf Nagyvárad 1556—57 ostromáról* értekezik, *Cséplő Péter a történelmi kor előtti s Biharvármegyében talált leletekről* közöl rajzokkal is magyarázott ismertetést; e tudós urak szakavatottságát széles körben tündöklő tudományát sokkal jobban ismerik olvasóink, semhogy ez értekezések kivonatatos keretében kellene bemutatnunk.

Az egyletnek 147 tagja van, — s a helyben lakók és biharvármegyeiek nem nagy dicsőségére legyen mondva, — aránylag tisztességes számban idegen megyékből is.

Az egylet felvirágoztatását nagyon előmozditaná — új tagok jelentkezése. E derék egylet megérdemli az áldozatkész támogatást.

— A Magyar Gazdák Szemléjének, a magyar gazdaszövetség folyóiratának (szerkeszti Bernát István) decemberi füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: Elnöki megnyitó. Beszámoló a Magyar Gazdászövetség 1896—97. évi működ. Oroszország prollémája. Mezőgazd. munkástörvényünk. Alföldünk hanyatlása. Francia gazdák szervezkedése. Céhek és kartellek. A deltti kongresszus. Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége. Leszerelt alkotmány. Hangya. Különfélék. Irodalom Krónika. Szerkesztőség: Budapest, Egyetemutca 2. sz. Előf. etési ára: Egy évre 6 frt. — Egyes szám 60 kr.

SZINHAZ ES MŰVESZET.

Bölöny színtársulata.

Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevőleg három egymásutáni évre Bölöny József intendánsnak adta meg a nyári játszási engedélyt. A kolozsvári nemzeti színház társulatát a jövő nyárra már szervezte Bölöny József s a szerződés mind alá vannak írva.

A névsorban, melyet alább közlünk, igen kevés új tag van, a kiket még nem ismer Nagyvárae közönsége; a legtöbb már játszott a mi fabódéknkban.

Megyerit művezetőnek tartotta meg Bölöny József, de a társulat vezetését az intendáns fenntartotta magának.

A társulat névsora a következő:

Első rendű férfi tagok.

Dráma:

Megyeri Dezső művezető és rendező,
E. Kovács Gyula hős és jellem,

Szentgyörgyi István drámai apa és jellem,
Vendrey Ferencz kedélyes apa és operette,
Tompa Kálmán hősszerelmes és jellem,
Pataky Béla bonvivant és társalgási,
Rózsahegy Kálmán naturbursch és társalgási,

Janovits Jenő cselszövő és jellem,
Leővei Leó komikus,
Bartos Gyula jellem és apa,
Odry Árpád lyrai szerelmes és társalgási,
Heltai Nándor jellem,
Váradi Miklós társalgási, operette, népszínmű.

Török Károly népszínmű apa és segéd-színesz.

Énekes szerepkör:

Mezey Mihály opera, operette tenor,
Kassay Károly opera, operette, népszínmű bariton,
Nyáray Antal operette buffó és komikus,
... opera bassista kerestetik.

Rendezők:

Megyeri Dezső művezető és rendező.
E. Kovács Gyula, Szentgyörgyi István, Janovits Jenő, Vendrey Ferencz.

Elsőrendű tagok:

Nők, dráma:

Szilágyi Berta fiatal hős nő és társalgási,
Miklósy Ilona drámai szende,
Laczkó Aranka hős anya és társalgási,
Veszpréminé Ágh Ilona salon anya és társalgási,
Hatala Györgyike drámai szende és társalgási,

Marosi Adél vígjátéki subrette,
Baróti Irma naiva,
Solti Helén naiva és társalgási,
Váradi Miklósné anya és társalgási,
Szedlarik Anna segéd naiva.

Opera, operette és népszínmű:

Székely Irén opera, operette és népszínmű,
Perényi Margit opera, operette és népszínmű,
Margó Zelma operette és népszínmű,
Turchányi Olga operette, népszínmű,
Lányi Edith opera, operette,
Kissné, Árpási Kata operette, népszínmű, komika.

Zenekar:

Sztefanidesz Károly karmester,
Senger Gusztáv zenekarvezető,
20 polgári zenész.

Karszemélyzet:

14 karénekesnő, } és megfelelő segéd-
12 karénekes } személyzet.

Játékrend a magv. kir. operaházban 1897. december 27-til 1898. január 2-ig. Hétfő: Parasztecsület. Coppelia. Kedd: A troubadour. Szerda: A bibliás ember. Csütörtökön: Bohémek. Péntek: a várszínházban: Djamileh. Coppelia. Kezdeté 6 órakor. Szombat: Hymnus. Hunyadi László. Vasárnap: Bohémek.

S P O R T.

Hajtó vadászat Csatáron. A helybeli vadásztársulatnak néhány tagja vasárnap kedélyes vadászatot rendezett Csatáron. A vadászat pompásan sikerült; elesett összesen 16 nyúl. A vadászatot részt vettek: Perjesi Aurél, Pap Aurél, Szokoló Tamás, Barts Arthur, Lévy Zsigmond és Csatáry József.

TAVIRATOK.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.) Az esti ülésen Berzeviczy elnökölt. A Ház folyosója fényárban uszott, — holott a teremben — dacára az 5 villamos lámpának — félhomály uralkodott. Be-

szédet mondtak Thaly Ferencz és Lakatos Miklós, akit az elnök kétszer is rendre utasított. A függetlenségi rop-pant zajosan viselkedtek. Illyés és Tóth János közbekiáltottak: De szemtelen! Tóth roppant derűtség között összehasonlította a régi ellenzékiek beszédjeit a maiakéval.

A helyzethez.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Holnap lesz az utolsó nap a provizorium elfogadására. Ha ez holnap meg nem történék, Bánffy nyilatkozni fog döntőleg. A Ház folyosóján hire járt, hogy Sima nyiltan az obstrukció ellen nyilatkozott. A többség azonban állhatatosan kitart, sőt szerdára sok interpelláció van készülöben, köztük Polonyi-i és Holló pedig a provizorium javaslat és a kvótára vonatkozó királyi döntés ügyében fog ugyanekkor interpellálni.

Tüntetés a Ház előtt.

Budapest, decz 27. (Saját tud. táv.) Ma a képviselőház előtt zajos tüntetések voltak. Többeket elfogtak.

Görgey Kornél halála.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Görgey Kornél altábornagy, főrendiházi tag ma délután hosszas szenvedés után meghalt.

Uj németországi érsek.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.) Münchenből jelentik mai kelettel: Stein birodalmi tanácsost, würzburgi püspököt, münchen-freisingi érsekké nevezték ki.

Sztojlov miniszterelnök válasza.

Szófia, decz. 27. (Saját tud. táv.) A szobranje mai ülésében Sztojlov miniszterelnök felelt az ellenzék interpellációira, amelyeket Maczedonia és a Dobrudza ügyében intézett hozzá. Az elsőre vonatkozólag Sztojlov kijelentette, hogy megtette a megfelelő lépéseket és reméli, hogy a szultán jóakarata helyreállítja a nyugalmat Maczedoniában. Erősen bizik a szultánnak Törökország bulgár alattvalói iránt táplált őszinte érzelmeiben és megköszönte a szultánnak azt a legutóbbi jótéteményét, amelyet a maczedóniai bulgárok iránt Sineszi püspök kinevezésével gyakorolt; reméli továbbá, hogy nem sokára újabb berátokat fog a szultán adományozni. Ami a második interpellációt illeti, Sztojlov ismételte régebbi nyilatkozatait és kijelentette, hogy a jelenlegi kormányának alapelve az, hogy valamely külállam tudomásul vette a miniszterelnök válaszát és a kamara zajos tetszéssel fogadta azt. Az ülészakot holnap be-zárják.

Török lapok dementije.

Budapest, decz. 26. (Saját tud. táv.) Török lapok ismételten kijelentik, hogy a bolgár lapoknak a kotschani kerület eseményeiről közölt jelentései részint tulzottak, részint pedig teljesen valótlanok és azt mondják, hogy Üszküt válija azt indítványozta, hogy egyik európai tekintélyes lap tudósítóját küldjék oda, hogy az egyenjogúságot és a kerületben uralkodó nyugalmat konstatalhassa. — Hiva-

talosan közlik, hogy a Smyrna és Saloniki világító tornyainak meggyújtására vonatkozó rendeletet még nem hajtották végre, mivel előbb a torpedók távolítandók el. A nagykövetek holnap értekezletet tartanak.

A brit hajóraj Khina előtt.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A »Times«-nek jelentik Shanghaiból tegnapi kelettel: A »Phoenix« brit hajó útnak indult, hogy a hajórajhoz csatlakozzék. A hajóraj mozdulatait a legnagyobb titokban tartják. Azt hiszik, hogy a Tali-Wau-ha megy. A lap azonban e feltevést kétségbe vonja.

Londoni munkássztrájk.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.) A londoni gépipari munkások ma szavaztak le a munkaadók legutóbbi javaslatai ügyében. A túlnyomó többség elvetette az ajánlatot.

Szerződés Oroszország és Khina között.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.) A »Times« jelenti Pekingből: A kínai kormány elvetette a kongkong-sanghai bank azon indítványát, hogy a kölcsönbiztosítására a Li-Kinbankot egy idegen állam felügyelete alá helyezze. A kínai kormány kijelentette, hogy ha a kölcsön enélkül nem jöhet létre, rögtön közzé teszi megállapodásait egy gaprantált orosz 4 százalékos kölcsön ügyében, amely 100 millió taelt tesz ki 93 tael kibocsátási árral. A kölcsön biztosítékául a földadók jövedelme fog szolgálni, amelyeknek kezelése azonban a khinai kormány kezében marad. Ennek fejében Kina Oroszországnak monopoliumot ad a nagy faltól északra létesítendő vasutakra és bányákra egy nyílt kikötővel a vasut végpontja számára. Kina végül beleegyeznek abba is, hogy a fő-vámfelügyelő orosz ember legyen.

KÖZGAZDASÁG.

A földmivesek kongresszusa.

A magyarországi szociáldemokrata földmivelő munkások második kongresszusa szombaton kezdődött a Vig-utca 16-ik szám alatt levő Molnár-féle vendéglőben. Az egész országból összesen kétszázhatvan küldöttel képviselték magukat a mezői munkások.

Határozataik a következők:

1. Követeli a kongresszus, hogy mindenféle mezőgazdasági munkában a munkaidő tartalma egyelőre 12 órában állapítsák meg azon megjegyzéssel, hogy a munkaidő kérdésének tekintetében a szociáldemokrata párt programja alapján álls a nyolcz órai munkaidőt tartja céljának.

2. Követeli az összes átljában adott munkák megszüntetését (ide számítva a részes hetes, hónapos és éves munkákat is) és helyette a napszamos munka behozatalát és mindenféle robotmunka eltörlését.

Ha a munkánál olyan elkerülhetetlen dolog adja elő magát, hogy a munkanapon túl is kell dolgozni, akkor a túlmunka óránként fizetendő.

Követeli végül minden munkának készpénzbeli fizetését.

Követeli minden nagobbszabású földmivestmunkánál a munkaközvetítést a központi titkárság útján, nehogy a munkások a munkaadón kívül a vállalkozók által is kiszípoloztasanak.

Követeli, hogy a női munkás egyenlő munkáért époly bérben részesüljön, mint a férfi munkás és a 14 éven aluli gyermekeknek a munkából való kizárását.

Jó volna a gazdáknak is kongresszusozni, mert talán nekik is van követelni valójuk a munkásokkal szemben?

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készaru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, decz. 27.	
Buza őszre	9.29
Buza tavaszra	11.94
Tengeri	5.42
» decemberre	4.93
Rozs őszre	8.64
Zab őszre	6.36

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, decz. 27.	
Osztrák hitel	352.40
Magyar hitel	381.25
Allamvasut	335.50
Déli vasut	89.25
Rimamurányi	244.85
Magyar jelzalog	273.—
Magyar leszámítoló	245.75
Villamos vasut	273.50
Salgótarjáni	602.—
Iparbank	101.25

Budapest közuti	— — — — —	389.50
Kereskedelmi bank	— — — — —	1405.—
Bécs, december 27.		
Az irányzat szilárd.		
Osztr. hitel	— — — — —	351.25
Magyar hitel	— — — — —	379.—
Allamvasut	— — — — —	334.25

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A világhírű Martell cognac

főlerakatát

Nagyvárad és Biharmegye

részére

Kádár János urnak

a vöröskereszthez

NAGYVÁRADON

adtuk át.

MARTELL C^o.

miut J. F. Martell cég tulajdonos

Cognacban

393 1-2.

Legalkalmasabb ujévi ajándék.

Nagy m. kir. szabad.

osztálysorsjáték

Jegyzéke azon 43.000 nyereménynek mely a még hátralevő 4. húzásnál okvetlenül ki fog sorsoltni.

A főnyeremény hivatalos játékterve 9-ik § szerint

1,000.000 korona.

(Egy milliót)

juttat a szerencsés nyerőnek.

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények Korona.

1 jutalék	600.000	600.000
1 nyeremény	400.000	400.000
1	200.000	200.000
2	100.000	200.200
1	90.000	90.000
1	80.000	80.000
1	60.000	60.000
1	40.000	40.000
5	30.000	150.000
6	20.000	120.000
3	15.000	45.000
29	10.000	290.000
65	5.000	325.000
424	2.000	848.000
750	1.000	750.000
1210	500	605.000
31700	200	6,340.000
3900	170	663.000
4900	130	637.000
43.000 nyer és jutalék koronaösszegeben		12,443.000

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték
3-ik húzása

1898 Január 4 és 5-én

fog megtörténni és rövid idő alatt a nagy nyeremények is a következő húzások alkalmával eldöntésre kerülnek. A még következő 4 osztályban 43.000 nyeremény lesz 93.000 sorsjegyközül kisorsolva a melletti jegyzék szerint és a legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben

Egy millió korona

a legkisebb pedig 130 koronát tesz ki.

A »vétel« sorsjegyára ill. osztályhoz

egy egész sorsjegy 32 frt.

» fél » 16 »

» negyed » 8 »

» nyolczad » 4 »

A sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével küldjük el. A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és vevőink a húzás után megkapják a sorsolási jegyzéket.

Megbízásokat kérjük lehetőleg azonnal azonban minden esetre legkésőbb

január 4-ig beküldeni.

Török A. és Társa,

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító.

Budapest, Váci-körút 4. szám.

Tulhalmozott raktár miatt január 20-áig 25%-kal olcsóbb.

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél

czipő és uridivat áruház

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Legnagyobb választék férfidivat czikkeken u. m.
legújabb divatu

 KALAPOK

minden szín és alakban

legjutányosabb áron.

Továbbá

❧ férfi, női és gyermek-czipőkben legnagyobb raktár. ❧

FEHÉRNEMŰEK,

KESZTYÜK, NYAKKENDŐK,

SZAPPAN, ILLATSZER

s minden e szakmába vágó czikke

us választékban

s bámulatos olcsó áron kaphatók.

Telephon összeköttetés.